АБЕТКА

клінічних навичок надавача ПМД

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Швейцарська Конфедерація

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Бенефіціар проекту

Swiss TPH
Swiss Tropical and Public Health Institute
Schweizerisches Tropen- und Public Health-Institut

РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКО-ШВЕЙЦАРСЬКИЙ ПРОЕКТ

Академія Сімейної Медицини України

ВЕЛИКА ПОДЯКА

усім, хто зробив свій внесок у створення цього посібника:

Віктору Артеменку

ДарИні Богдан

Ірині БОровик

Ірині ВолошинІй

ВадиМу Вусу

Мар'яну ГребеникУ

Сніжані Дарієвській

Юлії Дунаєвській

Ігорю ЗаставНому

ОлеНі Ігнащук

Ірині НерубаЄвій

ВладиСлаву Одринському

Олександрі ПалаГіцькій

ОксАні Петринич

Юлії ТурпаКовій

Богдані Фоміній

Анастасії Ходан

Тетяні Черниш

Світлані ШостаК

АБЕТКА

клінічних навичок надавача ПМД

Автори:
Вадим Вус, Ірина Волошина, Ігор Заставний, Анастасія Ходан,
Тетяна Черниш, Олена Ігнащук, Юлія Дунаєвська

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Бенефіціар проекту

Swiss TPH
Swiss Tropical and Public Health Institute
Schweizerisches Tropen- und Public Health-Institut

РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКО-ШВЕЙЦАРСЬКИЙ ПРОЕКТ

АСМУ
Академія Сімейної Медицини України

ЗМІСТ ПОСІБНИКА

Вступ **5**

Клінічні навички: оцінювання

Антропометрія 8
Аускультація 9
Визначення гостроти зору, базовий огляд ока 10
Вимірювання артеріального тиску 11
Вимірювання температури тіла (термометрія) 12
Гінекологічний огляд 13
Забір біологічного матеріалу 14
Забір мазків 15
Збір анамнезу та скарг 16
Зняття та оцінювання аудіограми 17
Зондування шлунка 18
Інтерпретація рентгенограми 19
Огляд загальний 20
Огляд посистемний 21
Отоскопія 22
Офтальмоскопія 23
Оцінювання больового синдрому 24
Оцінювання дихання 25
Оцінювання набряків 26
Оцінювання прохідності дихальних шляхів 27
Оцінювання сенсорики і моторики 28
Оцінювання серцево-судинного ризику 29
Оцінювання стану психічного здоров'я 30
Оцінювання стану свідомості 31
Оцінювання стану шкіри 32
Пальпація 33
Пальцевий ректальний огляд 34
Проба Дікс-Холпайка 35
Пульсоксиметрія 36

Реєстрація та аналіз електрокардіографії (ЕКГ) 37
Робота з аналізаторами, мікроскопом і центрифугою 38
Спірометрія та пікфлоуметрія 39
Швидкі тести (експрес-тести) 40
FAST-протокол 41

Клінічні навички: ведення

Ведення больового синдрому 43
Ведення опіків 44
Ведення ПНПР-розладів і станів 45
Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока 46
Дефібриляція 47
Допомога в разі гіпер/гіпотермії 48
Допомога в разі гострої дихальної недостатності 49
Допомога в разі епілептичного нападу 50
Допомога в разі непритомності 51
Допомога в разі отруєння 52
Допомога в разі передозування наркотичними засобами 53
Допомога в разі травм грудної клітки 54
Допомога в разі хронічної дихальної недостатності 55
Допомога за різних серцево-судинних станів 56
Допомога за шокових станів 57
Допомога під час пологів 58
Забезпечення прохідності дихальних шляхів 59
Іммобілізація кінцівок 60
Катетеризація сечового міхура 61
Малі хірургічні втручання 62
Менеджмент ран 63
Оксигенотерапія 64
Прийом Еплі 65
Проведення ін'єкцій 66
Промивання вуха 67
Профілактика і лікування пролежнів 68
Розтин паратонзилярного абсцесу 69
Серцево-легенева реанімація (СЛР) 70
Тимпаноцентез 71

Інші важливі навички

Вакцинація ... 73
Використання ICPC-2 ... 74
Відмова від куріння: модель трьох «А» ... 75
Дотримання холодового ланцюга ... 76
Інтегроване ведення дітей ... 77
Інфекційний контроль ... 78
Консультування з питань грудного вигодовування ... 79
Методика комунікації ISBAR ... 80
Мотиваційне інтерв'ювання ... 81
Превенція ... 82
Призначення фармакотерапії ... 83
Принципи дистанційного консультування ... 84
Принципи медицини, заснованої на свідченнях ... 85
Стерилізація обладнання ... 86
Транспортування пацієнтів ... 87
Тріаж ... 88
Формулювання діагнозу ... 89

ВСТУП

Перша ідея цієї абетки з'явилася у 2020 році, коли україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти» готував закупівлю обладнання в Лабораторії клінічних навичок пілотних закладів вищої медичної освіти.

Якими клінічними навичками мають володіти майбутні надавачі медичної допомоги на первинному рівні (лікарі загальної практики – сімейної медицини, медичні сестри і медичні брати, педіатри тощо) в Україні? Таким було ключове питання-завдання, яке нам потрібно було розв'язати. Мова йшла як про рівень бакалавра — для медичних сестер і медичних братів, а для лікарів — магістерського ступеня «Медицина», і пізніше — по завершенню інтернатури й отримання сертифіката лікаря сімейної медицини. Міжнародні переліки клінічних навичок нам не були корисні. Оскільки вони не відображали пріоритетів й українського контексту, нам важливо було сфокусуватися саме на тих прогалинах, які є в компетенціях молодих лікарів в Україні, щоб посилити відповідні ланки в їхній освіті. В Україні ми не віднайшли нікого, хто міг би нам дати посилання на документ, який вже кимось розроблений і використовується.

Тож ми звернулися до Академії сімейної медицини України — по суті, професійної асоціації сімейних лікарів, яка об'єднує як практикуючих лікарів (які завзято і майстерно роблять свою роботу, надихають інших цінувати сімейну медицину, діляться знаннями й досвідом, здобувають міжнародний досвід і привносять найкращі практики в українську медичну допомогу), так і освітян. Наш запит до них був: які клінічні навички найнеобхідніші в Україні для сімейних лікарів, які щойно завершили першу сходинку в освіті? І яке обладнання потрібне, щоб ці навички відпрацювати в Лабораторії клінічних навичок чи в симуляційному центрі?

Поки ми випрацьовували закупівлю на основі списку навичок, який люб'язно розробила Академія, отримали зворотний зв'язок і від практикуючих лікарів і від освітян, що такий перелік навичок не можна лишати без уваги і використовувати лише для закупівлі, оскільки він є цінним і його дуже не вистачає як для навігації по безперервному професійному розвитку лікарів, медичних сестер і всіх, хто працює на первинній ланці, так і для студентів, інтернів і освітян. Така абетка може бути хорошим дороговказом для лікарів інтернів і їх менторів, щоб планувати роботу в інтернатурі і відстежувати прогрес у здобутті автономності у практикуванні цих навичок.

Тож ми перейшли до формування документа «Абетка клінічних навичок», але ще не в тому вигляді, який ви зараз тримаєте в руках. Знову ж таки, Академія сімейної медицини України, а особливо Вадим Вус, Ірина Волошина наповнили навички описом і додали варті уваги посилання, дотичні до окремої навички.

Впорядковуючи інформацію, нам здалося, що перелік клінічних навичок може

мати логіку і вигляд як періодична система хімічних елементів*: в кожної навички буде свій номер і ця таблиця прикрашатиме стіну кафедри сімейної медицини, як періодична таблиця* кабінети хімії.

За 2021–2023 роки ми збирали зворотний зв'язок в освітян, практиків, інших міжнародних проєктів, презентуючи Абетку на різних заходах — Азовській школі сімейної медицини (у 2021 році в Бердянську), Форумі медсестер та медбратів (червень 2021), на конференції, яку проводили ВООЗ, МОЗ та інші організації. Лікарі, медичні сестри, управлінці були в захваті від структурованості й викладу того, що більшість із них робить роками, навчаючи молодших колег. Кажуть, що це чудова мапа — навігація, яка може спростити й водночас посилити професійну діяльність: таблицю можна використовувати в процесі планування тренінгів для команди надавачів допомоги, оцінюючи навички тощо.

Ми також вдячні Анастасії Ходан і Ігорю Заставному, які на завершальному етапі впорядкування навичок доповнили й уточнити як перелік навичок, так і посилання на релевантні джерела.

Ми ж сприймаємо цей перелік навичок як орієнтир (а не безумовну істину) для надавачів первинної медичної допомоги (команди — згідно з наказом 504) і на рівні закладу (в умовах нормативного поля 2023 року) визначати, що є першочерговою зоною відповідальності медичної сестри, а що — лікаря. Ми також сприймаємо цю Абетку як перший крок до професійних стандартів сімейного лікаря, медичної сестри первинки тощо, але також і можливістю до поглиблення й уточнення кожної навички (і, по суті, медичної допомоги, яка надається людині). Ми впевнені, що з «наступним прочитанням», коли Абетку візьме в руки фахівець зі свіжим поглядом і критичним (конструктивно критичним) розумом, то виявить такі клінічні навички, яких наразі бракує в цій дуже першій версії. Більше того, система охорони здоров'я формує нові відповіді викликам, які з'являються через нові віруси, зміну клімату, новий епідемічний профіль країни, через міграцію й зовнішні чинники (такі як війна), тож не виключаємо, що в наступні роки перелік навичок поповнюватиметься.

Тож ми вас запрошуємо залишати відгук на цю Абетку у формі (QR-код внизу сторінки), або на Facebook-сторінці україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти».

Завжди спрагла до розвитку і щиро ваша — команда україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти»

Залишити відгук

* Тривалий час відома як «таблиця Менделєєва», однак в усьому розвиненому світі використовується назва «періодична таблиця елементів».

КЛІНІЧНІ НАВИЧКИ: ОЦІНЮВАННЯ

Антропометрія

1
Анп
Антропометрія

Вимірювання тіла людини та його частин

Для чого застосовується?	Вимірювання зросту, ваги, окружності грудної клітки, голови, живота й тазу та інше з метою встановлення вікових, статевих, расових та інших особливостей фізичної будови
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Національне дослідження здоров'я та харчування (NHANES). Посібник з проведення антропометричних процедур** https://cutt.ly/hWiwhu6 **Посібник з антропометрії: практичний інструмент для розробників, менеджерів і виконавців програм** https://cutt.ly/PWiwk5D

Аускультація

2
Ак
Аускультація

Метод дослідження, що полягає у вислухуванні звукових явищ, які виникають в організмі людини

Для чого застосовується?	Вислуховування і трактування звукових феноменів серця, легень, судин, живота
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Тренінги, контрольні завдання для трактування випадково підібраних звукових феноменів
Посилання на корисні джерела	**Базовий посібник з аускультації грудної клітки** https://cutt.ly/VWiwz9v **На шляху до стандартизації номенклатури легеневих звуків** https://cutt.ly/7WiwvXy **Відеолекція «Респіраторні захворювання». Олександр Катілов** https://cutt.ly/AWiwmsp

3
Вгз
Визначення гостроти зору

Визначення гостроти зору, базовий огляд ока

Визначення здатності ока розрізняти дві точки на мінімальній між собою відстані

Для чого застосовується?	Перевірка функції зору
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Основи офтальмологічного обстеження та перевірки зору
https://cutt.ly/zWiwRXz

Комплексне обстеження очей і зору для дорослих
https://cutt.ly/wWiwUQs

Базова перевірка зору
https://cutt.ly/eWiwOR3

Обстеження очей та зору
https://cutt.ly/7WiwAAW

Як перевірити гостроту зору у пацієнта
https://cutt.ly/JWiwDAm

Вимірювання артеріального тиску

4
Ват
Вимірювання артеріального тиску

Артеріальний тиск, який заміряється на артеріях і визначає силу тиску крові на стінках артерій під час систоли та діастоли серцевого м'яза

Для чого застосовується?	Для отримання показників артеріального тиску
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Нові рекомендації AHA щодо вимірювання артеріального тиску** https://cutt.ly/dWiwJc3 **Гіпертонія у дорослих: діагностика та лікування** https://cutt.ly/jWiwZ4N

5
Втт
Вимірювання температури тіли

Вимірювання температури тіла (термометрія)

Визначення теплового стану організму людини

Для чого застосовується?	Отримання показника температури тіла людини
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Нові стандарти для приладів для вимірювання температури тіла людини** https://cutt.ly/rvLt1rb **Управління температурою** https://cutt.ly/7vLypeX **Вимірювання температури тіла** https://cutt.ly/evLyTjl

Гінекологічний огляд

6
Го
Гінекологічний огляд

Огляд жіночих статевих органів

Для чого застосовується?	Оцінювання стану жіночих статевих органів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Стажування з акушером чи гінекологом
Посилання на корисні джерела	**Сечостатевий анамнез та огляд** https://cutt.ly/VvMfEoj **Загальний гінекологічний огляд** https://cutt.ly/PvLoIVZ

Забір біологічного матеріалу

7
Збм
Забір біологічого матеріалу

Лабораторні аналізи

Для чого застосовується?	Отримання біологічного матеріалу для подальшої діагностики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Аналіз сечі
https://cutt.ly/7vLdgC6

Як зробити аналіз сечі
https://cutt.ly/jvLdkLU

Венепункція: як взяти кров
https://cutt.ly/xvLdbYN

Забір капілярної крові
https://cutt.ly/9vLdcol

Забір мазків

8
Зм
Забір мазків

Лабораторні аналізи

Для чого застосовується?	Отримання біологічного матеріалу для подальшої діагностики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Як правильно відбирати, зберігати та транспортувати зразки для тестування на коронавірус SARS-CoV-2** https://cutt.ly/2vMfG3D

Збір анамнезу та скарг

9
Зас
Збір анамнезу та скарг

Метод опитування

Для чого застосовується?	Збір інформації про стан пацієнта
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Збір анамнезу (на прикладі пацієнта)** https://cutt.ly/qvMfJYT **Збір анамнезу** https://cutt.ly/dwak8PJ1 **Калгарі-Кембриджська модель медичної консультації** https://cutt.ly/iwmj5huv

10
Зоа
Зняття та оцінювання аудіограми

Зняття та оцінювання аудіограми

Графічне зображення слухової функції

Для чого застосовується?	Оцінювання ступеня порушень у слуховому аналізаторі
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Скринінг та інтерпретація аудіометрії** https://cutt.ly/wvMfL0w **Читання аудіограми** https://cutt.ly/ivMfMKr

Зондування шлунка

11
Зш
Зондування шлунка

Введення зонду через ніс у шлунок

Для чого застосовується?	Дослідження вмісту шлунка та проведення харчування
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Демонстрація навички користування назогастральним зондом** https://cutt.ly/XvMf4oN **Введення назогастрального зонда** https://cutt.ly/vvMf5gJ

Інтерпретація рентгенограми

12
Ір
Інтерпретація рентгенограми

Тлумачення рентгенівських знімків

Для чого застосовується?	Для оцінювання стану рентгеноконтрастних структур тіла
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Стажування з трактування від 100 зображень
Посилання на корисні джерела	**Читання рентгенограм грудної клітки в первинній медичній допомозі** https://cutt.ly/svMf01D **Інтерпретація рентгенівських знімків грудної клітки** https://cutt.ly/rwaoPvVn

Огляд загальний

13
Оз
Огляд загальний

Візуальне оцінювання стану людини

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Загальний фізичний огляд для випускників-медиків
https://cutt.ly/2vCI8zO

Обстеження пацієнта
https://cutt.ly/5vCI5Xp

Загальний огляд та життєві показники
https://cutt.ly/zvCOq6i

30-хвилинне повне обстеження
https://cutt.ly/1vCOod9

14
Ос
Огляд по-системний

Огляд посистемний

Візуальне оцінювання стану окремих систем людини

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми в окремих системах людини
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Відеопосібники з різних клінічних обстежень** https://cutt.ly/Owapdwnk

Отоскопія

15
От
Отоскопія

Огляд зовнішнього слухового проходу і барабанної перетинки за допомогою спеціальних інструментів

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми в стані зовнішнього та середнього слухового проходу, барабанної перетинки
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Отоскопія (огляд вуха)** https://cutt.ly/tvMgqAk

Офтальмоскопія

16
Оф
Офтальмос-
копія

Обстеження, що дає змогу дослідити внутрішню структуру очного дна

Для чого застосовується?	Виявлення змін чи відхилень від норми внутрішніх структур ока (кришталик, сітківка, склисте тіло, зоровий нерв)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років
Посилання на корисні джерела	**Офтальмологічне обстеження** https://cutt.ly/jvMgtUt

17
Обс
Оцінювання больового синдрому

Оцінювання больового синдрому

Аналіз патологічного стану, що супроводжується появою гострих больових відчуттів

Для чого застосовується?	Для підбору адекватної тактики ведення (знеболення, психосоціальні втручання)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Оцінювання болю** https://cutt.ly/OvCDXld **Інструмент для оцінюваня болю** https://cutt.ly/mvCDVsO **Оцінювання болю** https://cutt.ly/jvCDNY7

18
Од
Оцінювання дихання

Оцінювання дихання

Вимірювання параметрів та вікових норм

Для чого застосовується?	Оцінювання функціональної здатності дихальної систем
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Оцінювання дихання під час медсестринського обстеження** https://cutt.ly/yvC8iFt **Оцінювання дихання** https://cutt.ly/gvC8asE

19
Он
Оцінювання набряків

Оцінювання набряків

Аналіз накопичення рідини в тканинах

Для чого застосовується?	Для визначення тактики зменшення набряків або причини, яка їх викликала
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Оцінювання набряків. Загальний огляд пацієнта** https://cutt.ly/gvVili4 **Шкала оцінювання точкових набряків** https://cutt.ly/DvViPWG

20
Одш
Оцінювання прохідності дихальних шляхів

Оцінювання прохідності дихальних шляхів

Обстеження дихальних шляхів, що дає змогу визначити прохідність й оцінити ризик погіршення здатності пацієнта захищати свої дихальні шляхи за допомогою ефективного кашлю та блювотного рефлексу

Для чого застосовується?	Для усунення перешкоди для потоку повітря в дихальних шляхах
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна і післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	**Управління дихальними шляхами** https://cutt.ly/rvVfA77 **Основи управління дихальними шляхами. Клінічні навички для студент(ок/ів)-медсестер(медбратів)** https://cutt.ly/5vVfGpd

21
Осм
Оцінювання сенсорики і моторики

Оцінювання сенсорики і моторики

Частина неврологічного огляду

Для чого застосовується?	Усунення порушень у чутливій та руховій сфері
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Моторне, сенсорне та рефлекторне обстеження
https://cutt.ly/FvCZa2b

Неврологічне обстеження
https://cutt.ly/MvCZfLx

Як зробити моторний огляд
https://cutt.ly/VwmjCG3G

Неврологічний огляд для сімейного лікаря
https://cutt.ly/uwSqQaVS

22
Оср
Оцінювання серцево-судинного ризику

Оцінювання серцево-судинного ризику

Використання шкал, артеріального тиску, масоростового індексу, окружності талії

Для чого застосовується?	Надання рекомендацій для запобігання ускладнень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Оцінювання ризику
https://cutt.ly/tvCXiB1

Нові підходи до оцінювання серцево-судинного ризику
https://cutt.ly/CvCXhPn

Допомога у прийнятті рішень: який інструмент оцінювання ризику використовувати для свого пацієнта для профілактики ССЗ
https://cutt.ly/dvCXalv

10 ключових моментів для оцінювання серцево-судинного ризику
https://cutt.ly/evCXdXy

23
Опз
Оцінювання стану психічного здоров'я

Оцінювання стану психічного здоров’я

Комплекс неврологічних методів обстеження

Для чого застосовується?	Для оцінювання психічного стану
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Онлайн-курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP»** https://cutt.ly/kwmjBS2f

Оцінювання стану свідомості

24
Occ
Оцінювання стану свідомості

Комплекс тестів оцінювання змін свідомості

Для чого застосовується?	Для визначення рівня порушень свідомості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	**Рівні оцінювання свідомості для медичних сестер** https://cutt.ly/0vVxa4j **Змінений психічний стан: поширені причини та перші кроки** https://cutt.ly/lvVxgG9 **Шкала коми Глазго** https://cutt.ly/yvVxkjP

25
Ош
Оцінювання стану шкіри

Оцінювання стану шкіри

Оцінювання параметрів шкіри

Для чого застосовується?	Виявлення змін шкіри
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Оцінювання шкіри** https://cutt.ly/LvVz5ZI **Приклад обстеження шкіри** https://cutt.ly/VvVxr1j

Пальпація

26
Пц
Пальпація

Клінічний метод дослідження, заснований на обмацуванні поверхні досліджуваного органа

Для чого застосовується?	Для виявлення різних властивостей досліджуваного органа
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Щорічні тренінги
Посилання на корисні джерела	**Огляд шлунково-кишкового тракту — пальпація живота** https://cutt.ly/avVbTeo

Пальцевий ректальний огляд

27
Про
Пальцевий ректальний огляд

Дослідження заднього проходу та ампули прямої кишки за допомогою пальця

Для чого застосовується?	Оцінювання стану передміхурової залози, вмісту прямої кишки, як елемент гінекологічного огляду
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Одноденне стажування з лікарем проктологом
Посилання на корисні джерела	**Проведення пальцевого аноректального обстеження (D.A.R.E.)** https://cutt.ly/pvVTeOh

Проба Дікс-Холпайка

28
ПДХ
Проба Дікс-Холпайка

Метод переміщення отолітів у задньому напівколовому каналі

Для чого застосовується?	Діагностика доброякісного пароксизмального позиційного запаморочення (ДППЗ)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років
Посилання на корисні джерела	**Проба Дікс-Холпайка та маневр Еплі для оцінювання й лікування ДППЗ** https://cutt.ly/MvLpLsN **Запаморочення: підхід до оцінювання та лікування** https://cutt.ly/WvMfATm **Настанова 00858. Доброякісне пароксизмальне позиційне головокружіння (ДППГ)** https://cutt.ly/Kwmy15pz

Пульсоксиметрія

29
Пк
Пульс-оксиметрія

Неінвазивний метод моніторингу насичення (сатурації) гемоглобіну артеріальної крові киснем SaO2

Для чого застосовується?	Для оцінювання оксигенації організму
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг, одноразово
Посилання на корисні джерела	**Пульсоксиметрія** https://cutt.ly/bvVbLXx **Пульсоксиметр: як правильно користуватись?** https://cutt.ly/cwSqHG8h

30
ЕКГ
Реєстрація та аналіз ЕКГ

Реєстрація та аналіз електрокардіографії (ЕКГ)

Метод графічної реєстрації з поверхні тіла електричних явищ, які виникають у серцевому м'язі під час його діяльності

Для чого застосовується?	Для оцінювання ритму, провідності, збільшення камер серця, кровопостачання серцевого м'яза
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Як записати електрокардіографію (ЕКГ)
https://cutt.ly/qvVm71u

Інтерпретація електрокардіографії (ЕКГ)
https://cutt.ly/wvVQqmc

Основи електрокардіографії (ЕКГ)
https://cutt.ly/TvVQux6

Як читати ЕКГ: тлумачення ЕКГ для медсестер
https://cutt.ly/WvVQpeH

Як тлумачити ЕКГ: метод п'яти кроків
https://cutt.ly/EvVQsX3

Аномальні серцеві ритми
https://cutt.ly/xwmaCbhh

31
Рамц
Робота з аналізаторами, мікроскопом і центрифугою

Робота з аналізаторами, мікроскопом і центрифугою

Опанування навичок роботи з лабораторним обладнанням

Для чого застосовується?	Для самостійного проведення простих лабораторних досліджень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тижневе стажування в лабораторії

Посилання на корисні джерела

Як працює центрифуга
https://cutt.ly/5vVY0vx

Центрифугування. Методи розділення. Фізика
https://cutt.ly/2vVY809

Базове налаштування та використання мікроскопа
https://cutt.ly/uvVY6IR

32
СП
Спірометрія та пікфлоуметрія

Спірометрія та пікфлоуметрія

Фізичний метод оцінювання функціональної здатності дихальної системи

Для чого застосовується?	Диференційна діагностика станів дихальної системи
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Спірометрія: як пройти тест на функцію легень** https://cutt.ly/avVnZnh **Легеневі функціональні тести** https://cutt.ly/2vVOaNY

Швидкі тести (експрес-тести)

33
Шт
Швидкі тести (експрес-тести)

Швидке долабораторне та лабораторне оцінювання показників крові, сечі, калу та інших рідин/виділень організму

Для чого застосовується?	Для швидкого оцінювання лабораторних показників (до 15 хв)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг. Щоразу після отримання нових тест-систем і кожні 5 років

Посилання на корисні джерела

Як проводити тест на COVID-19
https://cutt.ly/B7QFhQf

Аналіз сечі
https://cutt.ly/v7QFFN8

Алгоритм експрес-діагностики стрепто-кокового тонзиліту з використанням Cito Test Strep A
https://cutt.ly/sWoDDDU

Проведення аналізу на приховану кров у калі
https://cutt.ly/i7QGiuh

Етапи діагностики та алгоритм проведення тестування на ВІЛ за до-помогою швидких тестів
https://cutt.ly/iwmaGnP1

Тестування на ВІЛ швидкими тестами
https://cutt.ly/GwmaHenF

FAST-протокол

34
FAST
FAST-протокол

Метод швидкого ультразвукового дослідження

Для чого застосовується?	Швидке оцінювання стану в критичних ситуаціях з виявленням вільної рідини в черевній, плевральній та перикардіальній порожнинах
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Фокусоване оцінювання за допомогою сонографії для травми** https://cutt.ly/PvVOP8s **Практичні вказівки щодо проведення цілеспрямованого оцінювання з використанням сонографії для травми** https://cutt.ly/jvVOFwL **Підручник з УЗД: FAST-сканування** https://cutt.ly/yvVOJnk

КЛІНІЧНІ НАВИЧКИ:
ВЕДЕННЯ

Ведення больового синдрому

1 ВБС Ведення больового синдрому

Контроль та корекція тактики при больовому синдромі

Для чого застосовується?	Для поліпшення якості життя людини з больовими відчуттями
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Семінар
Посилання на корисні джерела	**Лікування хронічного болю: пошук причини постійного болю** https://cutt.ly/6WoJqNB **Настанова 00455. Комплексний регіонарний больовий синдром (КРБС)** https://cutt.ly/oWpfw4L

Ведення опіків

2
Во
Ведення опіків

Огляд, оцінювання стану опікової поверхні

Для чого застосовується?	Для підбору тактики лікування
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Початкове ведення опіку
https://cutt.ly/vvVP8Eg

Амбулаторне лікування опіків: профілактика та лікування
https://cutt.ly/fvVArIL

Шкірні опіки
https://cutt.ly/WvVAiDW

Настанова 00375. Опікові травми
https://cutt.ly/3vVAsOE

Перша допомога в разі опіків
https://cutt.ly/fnOJEf9

3
ПНПР
Ведення ПНПР-розладів і станів

Ведення ПНПР-розладів і станів

Втручання, спрямовані на попередження, виявлення та ведення пріоритетних психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин

Для чого застосовується?	Для раннього виявлення та лікування психічних розладів, ведення стабільних психіатричних пацієнтів, направлення на інші рівні медичної допомоги до профільних спеціалістів, коли це потрібно, профілактики, спрямованої на підтримку психічного здоров'я
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Керівництво mhGAP для ведення ПНПР-розладів у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я
https://cutt.ly/mwmUxHaP

Що слід знати про психічне здоров'я на первинці
https://cutt.ly/YwmUxEd0

Онлайн-курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP»
https://cutt.ly/kwmjBS2f

Посібник mhGAP з надання допомоги під час гуманітарних надзвичайних станів
https://cutt.ly/fwmUcuXW

4
Взо
Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока

Видалення поверхневих сторонніх тіл з ока

Видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви ока під знеболенням

Для чого застосовується?	Видалення стороннього тіла з кон'юнктиви
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Видалення стороннього тіла з рогівки** https://cutt.ly/VvV9wpY **Видалення стороннього тіла з рогівки** https://cutt.ly/WvV9tu1 **Настанова 00838. Стороннє тіло рогівки** https://cutt.ly/rvV9pjz

Дефібриляція

5
ДФ
Дефібриляція

Частина реанімаційних заходів, електроімпульсна терапія

Для чого застосовується?	Для припинення фібриляції шлуночків серця
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років
Посилання на корисні джерела	**Врятувати життя: як користуватись дефібрилятором?** https://cutt.ly/HwmaIXEF **Як користуватися дефібрилятором** https://cutt.ly/evN5N6o **Базова серцево-легенева реанімація у дорослих** https://cutt.ly/BwSrIZjo

6
ГГ-т
Допомога в разі гіпер/гіпотермії

Допомога в разі гіпер/ гіпотермії

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування за патологічних змін температури тіла

Для чого застосовується?	Відновлення нормальної температури тіла
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Гіпотермія: діагностика й лікування
https://cutt.ly/8WoKUlF

Гіпотермія: симптоми і причини
https://cutt.ly/EWoLobv

Настанова 00378. Реанімаційні заходи в разі переохолодження
https://cutt.ly/RwaawmdY

Лихоманка: симптоми і причини
https://cutt.ly/jWoLRIp

Лихоманка: діагностика й лікування
https://cutt.ly/8WoLKk4

Настанова 00377. Гострі патологічні стани, спричинені високою температурою
https://cutt.ly/yWoL8jG

7
ГДН
Допомога в разі гострої дихальної недостатності

Допомога в разі гострої дихальної недостатності

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування в разі дихальної недостатності

Для чого застосовується?	Зменшення ознак дихальної недостатності
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Гостра дихальна недостатність** https://cutt.ly/LvN4A3y **Киснева терапія. Коронавірус COVID-19 (2019-nCoV)** https://cutt.ly/PvN4FTl

8
Ен
Допомога в разі епілептичного нападу

Допомога в разі епілептичного нападу

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування під час судом

Для чого застосовується?	Дії в разі судом та зменшення їх патологічного впливу
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Що робити в разі судом** https://cutt.ly/KnOG1jW **Перша допомога в разі судом** https://cutt.ly/bnOHuTk

Допомога в разі непритомності

9
Дн
Допомога в разі непритомності

Оцінювання стану, визначення тактики та проведення лікування непритомності

Для чого застосовується?	Відновлення свідомості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Перша допомога в разі непритомності** https://cutt.ly/hWoJ5IB

10
Дот
Допомога в разі отруєння

Допомога в разі отруєння

Оцінювання стану, визначення тактики (визначення причини й антидоту) та проведення лікування різних отруєнь

Для чого застосовується?	Для дезінтоксикації та уникнення довготривалих наслідків
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Настанова 00169. Харчові отруєння
https://cutt.ly/TvN4OKz

Настанова 00887. Отруєння лікарськими препаратами
https://cutt.ly/qvN4Imj

Настанова 00933. Отруєння чадним газом
https://cutt.ly/mvMtN04

Як лікувати отруєння: ознаки та симптоми
https://cutt.ly/jWoNCT9

Хімічне отруєння: перша допомога
https://cutt.ly/PWoMWzG

11
Пнз
Допомога в разі передозування наркотичними засобами

Допомога в разі передозування наркотичними засобами

Оцінювання стану, визначення тактики (визначення причини й антидоту) та проведення лікування впливу наркотичних засобів

Для чого застосовується?	Для дезінтоксикації та уникнення довготривалих наслідків
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Настанова 00888. Отруєння, спричинені речовинами, які викликають сп'яніння (алкоголь, наркотичні речовини)** https://cutt.ly/NvN4Y9Z

12
Тгк
Допомога в разі травм грудної клітки

Допомоги в разі травм грудної клітки

Оцінювання стану, визначення тактики лікування в разі травм грудної клітки

Для чого застосовується?	Визначення тактики та лікування травм грудної клітки
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років
Посилання на корисні джерела	**Управління травмою грудної клітки** https://cutt.ly/onOH2fF **Травма грудної клітки** https://cutt.ly/ynOJez2

13
Хдн
Допомога в разі хронічної дихальної недостатності

Допомога в разі хронічної дихальної недостатності

Оцінювання стану, визначення тактики лікування в разі хронічної дихальної недостатності

Для чого застосовується?	Відновлення та підтримка функції органів дихання
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Настанова 00117. Дихальна недостатність** https://cutt.ly/bWo9Zs1

14
С-с
Допомога за різних серцево-судинних станів

Допомога за різних серцево-судинних станів

Оцінювання стану, визначення тактики лікування серцево-судинних станів

Для чого застосовується?	Відновлення функції серцево-судинних станів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічний тренінг

Посилання на корисні джерела

Настанова 00056. Симптоми аритмії та обстеження пацієнта з аритмією
https://cutt.ly/kWo0rjC

Настанова 00069. Гіпертензія: обстеження та стартове лікування
https://cutt.ly/QWo0htj

Настанова 00072. Медикаментозне лікування артеріальної гіпертензії
https://cutt.ly/JWo0lIK

Настанова 00078. Гострий коронарний синдром та інфаркт міокарда
https://cutt.ly/QWo0cfl

Настанова 00080. Ішемічна хвороба серця
https://cutt.ly/mWo0mzH

Настанова 00089. Гостра серцева недостатність і набряк легень
https://cutt.ly/rWo0EUJ

Настанова 00088. Хронічна серцева недостатність
https://cutt.ly/4Wo0Yj0

15
Шс
Допомога за шокових станів

Допомога за шокових станів

Оцінювання стану, визначення тактики лікування за шокових станів

Для чого застосовується?	Виведення зі стану шоку
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Щорічний тренінг

Посилання на корисні джерела

Настанова 00301. Анафілаксія
https://cutt.ly/wWo5nZt

Настанова 00117. Дихальна недостатність
https://cutt.ly/zWo5W15

Настанова 00089. Гостра серцева недостатність і набряк легень
https://cutt.ly/fWo5Ua3

Настанова 00078. Гострий коронарний синдром та інфаркт міокарда
https://cutt.ly/eWo5Ok4

Допомога під час пологів

16
Дп
Допомога під час пологів

Оцінювання стану, визначення тактики та ведення пологів

Для чого застосовується?	Безпечне розродження
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Зменшення болю під час пологів** https://cutt.ly/SWo1oJ0 **Вагінальні пологи** https://cutt.ly/9Wo1TMA

17
Дх
Забезпечення прохідності дихальних шляхів

Забезпечення прохідності дихальних шляхів

Забезпечення достатнього доступу повітря для вентиляції легень

Для чого застосовується?	Відновлення адекватного дихання
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Управління дихальними шляхами** https://cutt.ly/yvV9fWx **Допоміжні засоби для дихальних шляхів** https://cutt.ly/gvV9hVQ

18
Імк
Іммобілізація кінцівок

Іммобілізація кінцівок

Знерухомлення пошкоджених ділянок тіла

Для чого застосовується?	Зменшення больових відчуттів та прискорення загоєння
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Семінар

Посилання на корисні джерела

Як накласти шину https://cutt.ly/3wmROOKZ

Іммобілізація ліктьового суглоба https://cutt.ly/BwmR4SEi

Іммобілізація довгих кісток https://cutt.ly/3wmTtFil

Клінічні настанови в разі травми та пошкодження кінцівки https://cutt.ly/3nOGy2k

Іммобілізація колінного суглоба https://cutt.ly/mwmR5RhC

Іммобілізація гомілковостопного суглоба https://cutt.ly/QwmTpuen

Як зробити слінг https://cutt.ly/CwmRKfwG

Іммобілізація суглобів зап'ястка https://cutt.ly/9wmTqNvh

Іммобілізація тазостегнового суглоба https://cutt.ly/VwmTgllz

19
КСМ
Катетеризація сечового міхура

Катетеризація сечового міхура

Постановка сечового катетера

Для чого застосовується?	Для діагностики та лікування захворювань сечового міхура
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг за наявності тренажеру або одноденне стажування
Посилання на корисні джерела	**Процедура катетеризації сечового міхура** https://cutt.ly/QvV9xyS **Як користуватися сечовим переривчастим прямим чоловічим катетером** https://cutt.ly/bvN7ok1

Малі хірургічні втручання

20
Мхв
Малі хірургічні втручання

Поверхневі хірургічні маніпуляції без входження в порожнини

Для чого застосовується?	Первинна хірургічна обробка ран, розсічення абсцесів, видалення сторонніх тіл
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття
Посилання на корисні джерела	**Лікування вросло нігтя на нозі** https://cutt.ly/IvN7yAW **Сторонні тіла в шкірі: оцінювання та лікування** https://cutt.ly/ZvN7rhH

Менеджмент ран

21
Мр
Менеджмент ран

Оцінювання стану, визначення тактики лікування ран

Для чого застосовується?	Зцілення ран
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Сім кроків до ефективного лікування ран https://cutt.ly/9vN7wvs

Методика оцінювання ран https://cutt.ly/NvN46Gk

Варіант рекомендацій щодо зцілення ран https://cutt.ly/4vN45cW

Догляд за ранами: наука про загоєння ран https://cutt.ly/3vN48Bw

Вибір пов'язки для догляду за ранами https://cutt.ly/PvN43Qq

Поширені запитання про догляд за ранами https://cutt.ly/PvN41fd

Описи ран https://cutt.ly/mvMw3mN

Менеджмент ран і вибір пов'язок https://cutt.ly/zvN4V56

Пролежні: профілактика, оцінювання та лікування https://cutt.ly/8vN4KIR

Оксигенотерапія

22
Ок
Оксигенотера-
пія

Застосування кисню в лікувальних цілях та робота з кисневим концентратором

Для чого застосовується?	Лікування гіпоксії
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Киснева терапія. Як призначити кисень** https://cutt.ly/bvN4RsV **Як використовувати кисневий концентратор** https://cutt.ly/JnemskE

Прийом Еплі

23
ПЕ
Прийом Еплі

Метод переміщення отолітів у задньому напівколовому каналі

Для чого застосовується?	Для лікування доброякісного позиційного пароксизмального запаморочення (ДППГ)
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг кожні 5 років

Посилання на корисні джерела

Проба Дікс-Холпайка та маневр Еплі для оцінювання й лікування ДППЗ
https://cutt.ly/YvVmYkq

Запаморочення: підхід до оцінювання та лікування
https://cutt.ly/CvVmOut

Запаморочення. Маневр Еплі
https://cutt.ly/9vVmSWG

Маневр Еплі для лікування запалення голови в разі ДППЗ
https://cutt.ly/NvVmGh2

Проведення ін’єкцій

24
Пі
Проведення ін’єкцій

Ін’єкційне введення ліків

Для чого застосовується?	Опанування парентерального введення ліків
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Практичні навички
Посилання на корисні джерела	**Внутрішньом’язові та підшкірні ін’єкції** https://cutt.ly/EnOHEvN **Переливання крові та внутрішньовенні інфузії** https://cutt.ly/BnOHF6o

Промивання вуха

25
Пв
Промивання вуха

Очищення слухового проходу рідиною

Для чого застосовується?	Відновлення прохідності зовнішнього слухового проходу
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Як виконувати промивання вуха (зрошення)** https://cutt.ly/5vN4n4N

26
Плп
Профілактика і лікування пролежнів

Профілактика і лікування пролежнів

Визначення ризику розвитку пролежнів, надання рекомендацій з профілактики й лікування пролежнів через зменшення або перерозподіл тиску, який діє на ділянки підвищеного ризику

Для чого застосовується?	Профілактика й лікування пролежнів у пацієнтів з обмеженнями рухливості та порушеннями чутливості
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Настанова 00292. Профілактика і лікування пролежнів** https://cutt.ly/vwmpcJbp

27
Рпа
Розтин паратонзилярного абсцесу

Розтин паратонзилярного абсцесу

Визначення показів до розтину паратонзилярного абсцесу на первинній ланці медичної допомоги з подальшим очищенням паратонзилярного абсцесу за допомогою аспірації та дренування

Для чого застосовується?	Лікування гострого стану паратонзилярного абсцесу
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Лекція, тренінг, стажування у ЛОР-відділенні із виконанням маніпуляції
Посилання на корисні джерела	**Паратонзилярний абсцес: діагностика і лікування** https://cutt.ly/gwmpheX4 **Настанова 00009. Дренування паратонзилярного абсцесу** https://cutt.ly/VwmphcL1 **Настанова 00007. Фарингіт і тонзиліт** https://cutt.ly/Awmph57R

Серцево-легенева реанімація (СЛР)

28
СЛР
Серцево-легенева реанімація

Невідкладна допомога потерпілому із зупинкою серця

Для чого застосовується?	Відновлення серцевої діяльності
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Перша допомога в разі непритомності. Серцево-легенева реанімація** https://cutt.ly/hvN4c6Q **Перша допомога у разі непритомності. Як перевернути постраждалого на бік** https://cutt.ly/Xwmo21gX

Тимпаноцентез

29
Тп
Тимпаноцентез

Розріз барабанної перетинки для вилучення рідини й подальшої діагностики

Для чого застосовується?	Зменшення тиску в середньому слуховому проході
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг, стажування в ЛОР-відділенні
Посилання на корисні джерела	**Тимпаноцентез на прикладі 12-місячної дитини** https://cutt.ly/AvN4z7L **Тимпаноцентез у дітей з гострим середнім отитом** https://cutt.ly/yvN4lqF

ІНШІ ВАЖЛИВІ НАВИЧКИ

Вакцинація

1
Вк
Вакцинація

Імунопрофілактика за допомогою введення в організм антигенного матеріалу

Для чого застосовується?	Запобігання інфекційним захворюванням або їх ускладненням за допомогою вакцинації
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, практичні заняття, тренінг щорічно

Посилання на корисні джерела

Керівництво з проведення вакцинації https://cutt.ly/8wdgVXI8

Як правильно робити внутрішньошкірну ін'єкцію https://cutt.ly/TwdjjP7d

Як правильно робити внутрішньом'язову ін'єкцію https://cutt.ly/ywdjkbjM

Як вводити пероральну вакцину https://cutt.ly/Rwdjl6Nc

Онлайн-курс «Основи безпеки вакцин» https://cutt.ly/Qwdjd7cW

Імунопрофілактика інфекційних хвороб https://cutt.ly/7wdg1ABA

Як правильно робити підшкірну ін'єкцію https://cutt.ly/4wmopLW9

Використання ICPC-2

2 ICPC Використання ICPC-2

Міжнародна класифікація аспектів сімейної медицини, таких як причини звернення та проблеми зі здоров'ям

Для чого застосовується?	Систематичний збір і впорядкування клінічної інформації у сфері первинної медичної допомоги
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

ICPC-2 — Українська міжнародна класифікація ПМД, друге видання https://cutt.ly/iWirze2

Міжнародна класифікація первинної допомоги https://cutt.ly/BWoriW5

Клінічне розуміння міжнародної класифікації первинної медичної допомоги ICPC-2. Інформаційні матеріали для лікарів первинної медичної допомоги https://cutt.ly/QwdIHJmk

Відмова від куріння: модель трьох «А»

3
3-A
Відмова від куріння: модель трьох «А»

Коротка консультація з метою збільшення кількості спроб кинути курити серед курців

Для чого застосовується?	Для мотивації та підтримки бажання пацієнта відмовитися від куріння в межах короткої консультації, не завдаючи шкоди стосункам із пацієнтами. Модель передбачає три етапи: розпитати (**A**sk), порадити (**A**dvise), діяти (**A**ct)
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Як працює модель
https://cutt.ly/Dwd3xVT0

Досвід лікарів загальної практики щодо застосування моделі дуже коротких порад у лікуванні тютюнової залежності
https://cutt.ly/owd3xkPz

Адаптація моделі Very Brief Advice (VBA) щодо куріння для використання в умовах обмежених ресурсів: досвід проекту FRESH AIR
https://cutt.ly/xwd3xwSk

Дотримання холодового ланцюга

4
Дхл
Дотримання холодового ланцюга

Безперервно функційна система, що забезпечує оптимальний температурний режим зберігання і транспортування на всіх етапах переміщення вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного від підприємства-виробника до споживача

Для чого застосовується?	Збереження показників якості, ефективності та безпечності препаратів
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Що таке холодовий ланцюг вакцини?
https://cutt.ly/iwdh5n2k

Якої температури повинні бути вакцини?
https://cutt.ly/Vwdji9Bk

Що повинні робити медичні працівники, щоб підтримувати холодовий ланцюг
https://cutt.ly/MwdhzxBb

Розрахунок місткості обладнання холодового ланцюга для зберігання вакцин
https://cutt.ly/LwdjuEg4

Що робити, коли температура в холодильнику занадто висока чи занадто низька
https://cutt.ly/IwdjpZ6v

5
Івд
Інтегроване ведення дітей

Інтегроване ведення дітей

Комплексний підхід до охорони здоров'я дітей віком до п'яти років, центром якого є здоров'я дитини в цілому. Цей підхід включає як профілактичні, так і клінічні компоненти, спрямовані на поліпшення якості медичної допомоги дітям

Для чого застосовується?	Надання якісних медичних послуг дітям у закладах первинної медичної допомоги, поліпшення психофізичного розвитку дітей віком до п'яти років, зниження рівнів захворюваності та дитячої смертності, необґрунтованої госпіталізації, поліпрагмазії, а також підвищення рівня обізнаності батьків щодо особливостей догляду за дитиною
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, практичні заняття, стажування у відділенні неонатології та педіатрії

Посилання на корисні джерела

Ведення найбільш поширених станів у дітей віком до 5-ти років
https://cutt.ly/9wmiHeV5

Настанова 01131. Фізикальне обстеження новонародженої дитини
https://cutt.ly/6wmiJcWn

Настанова 00577. Медичні огляди дитини в закладі охорони здоров'я
https://cutt.ly/YwmiHGDI

Інфекційний контроль

6
Ік
Інфекційний контроль

Комплекс заходів, спрямованих на профілактику захворювання під час медичної маніпуляції в медичному закладі чи поза ним

Для чого застосовується?	Запобігає шкоді для пацієнтів та медичних працівників від інфекцій, яких можна уникнути
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Навчальне відео з профілактики інфекцій
https://cutt.ly/TwdIgbnW

Організація поводження з медичними відходами
https://cutt.ly/dwmibeZg

Профілактика та боротьба з інфекціями: найкращі практики
https://cutt.ly/iwdIg7dh

Організація профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я
https://cutt.ly/9wmivm8T

Курс з інфекційного контролю
https://cutt.ly/8wdITmfH

Настанова 00046. Контакт з кров'ю та іншими біологічними рідинами пацієнта при виконанні професійних обов'язків
https://cutt.ly/Bwminesj

7
Кгв
Консультування з питань грудного вигодовування

Консультування з питань грудного вигодовування

Підтримка та допомога у налагодженні грудного вигодовування, консультування сімей з питань грудного вигодовування

Для чого застосовується?	Досягнення базових цілей успішності питань грудного вигодовування — раннє прикладання, виключно грудне вигодовування до шести місяців, тривалість грудного вигодовування до двох років і більше
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Лекції, тренінги, навчальні курси, практичні заняття

Посилання на корисні джерела

Протоколи ABM з медицини грудного вигодовування
https://cutt.ly/OwmoIZXx

The Global Breastfeeding Collective
https://cutt.ly/swmoP5Hz

Настанова 00566. Грудне вигодовування: поради та труднощі
https://cutt.ly/QwmoOrVT

Міжнародне зведення правил збуту замінників грудного молока
https://cutt.ly/PwmoSSw3

Методика комунікації ISBAR

8
ISBAR
Методика комунікації ISBAR

Стандартизована методика комунікації для організації клінічного передання інформації

Для чого застосовується?	Для клінічного передання, що полягає в обміні між медичними працівниками інформацією про пацієнта, яка супроводжує або передання контролю над пацієнтом, або передання відповідальності за нього
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття, тренінг

Посилання на корисні джерела

Навчання клінічному передаванню за допомогою ISBAR
https://cutt.ly/FwfuFWQ1

Методика ISBAR для безпеки пацієнтів
https://cutt.ly/MwfuZRzf

Приклади застосування методики ISBAR
https://cutt.ly/qwfuZZsr

Приклади застосування методики ISBAR
https://cutt.ly/ewfuCDCl

Мотиваційне інтерв'ювання

9
Mi
Мотиваційне інтерв'ювання

Метод консультування, який допомагає пацієнту подолати амбівалентність почуттів і знайти внутрішню мотивацію для зміни поведінки

Для чого застосовується?	Допомогти пацієнту змінити усталену поведінку, яка становить значний ризик для здоров'я
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг

Посилання на корисні джерела

Методика мотиваційного інтерв'ювання. Сприяння зміні поведінки на ПМД
https://cutt.ly/qwdPPIWf

Огляд мотиваційного інтерв'ювання
https://cutt.ly/nwdPScjZ

Лекція «Мотиваційне інтерв'ювання» частина 1
https://cutt.ly/UwdPOsuo

Лекція «Мотиваційне інтерв'ювання» частина 2
https://cutt.ly/KwdPO3Z8

Настанова 01142. Роль мотиваційного інтерв'ю у лікуванні та модифікації способу життя
https://cutt.ly/iwmYEpyL

Превенція

10
Пр
Превенція

Дії, спрямовані на запобігання хворобі до її настання

Для чого застосовується?	Для усунення або зменшення ризиків захворювання, ранньої діагностики, раннього лікування та обмеження ускладнень
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття

Посилання на корисні джерела

Скринінгові програми: короткий посібник
https://cutt.ly/HwmzbnzU

Призначення фармакотерапії

11
ПФ
Призначення фармакотерапії

Лікування та профілактика за допомогою лікарських препаратів

Для чого застосовується?	Для правильного використання лікарських препаратів у лікарській практиці з метою лікування та профілактики
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна освіта
Як саме формується?	Лекції

Посилання на корисні джерела

Настанова 00880. Екологія використання протимікробних засобів
https://cutt.ly/Vwmu5Gut

Настанова 00468. Перегляд режиму терапії лікарськими засобами у пацієнтів похилого віку
https://cutt.ly/2wmiw0zv

Настанова 00881. Настанови з антибактеріальної терапії
https://cutt.ly/Iwmu6MEh

12
Пдк
Принципи дистанційного консультування

Принципи дистанційного консультування

Медичне консультування пацієнта з використанням засобів дистанційного зв'язку, як-от відеоконференції та електронні повідомлення

Для чого застосовується?	Надання медичної допомоги (консультування, діагностика, лікування) дистанційно
На якому освітньому рівні формується?	Післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Як діяти сімейному лікареві, коли потрібно працювати з пацієнтом дистанційно?** https://cutt.ly/uwdFtrsX

13
МЗС
Принципи медицини, заснованої на свідченнях

Принципи медицини, заснованої на свідченнях

Сумлінне, чітке й виважене використання найкращих сучасних свідчень для прийняття рішень щодо лікування окремих пацієнтів, яке передбачає комбінацію найкращих наукових даних, цінностей пацієнта та клінічного досвіду лікаря

Для чого застосовується?	Для пошуку наявної інформації, оцінювання її достовірності й рішення щодо застосування отриманих результатів до своїх пацієнтів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Вступ до медицини, заснованої на свідченнях** https://cutt.ly/xwdLCRxu

Стерилізація обладнання

14
Co
Стерилізація обладнання

Знищення всіх мікроорганізмів на поверхні або всередині виробу медичного призначення

Для чого застосовується?	Для запобігання переданню захворювань, пов'язаних з використанням виробу медичного призначення
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Відеоінструкція з дезінфекції предметів медичного призначення та приміщень** https://cutt.ly/hwfrw0V4 **Очищення, дезінфекція та стерилізація гнучкого ендоскопа** https://cutt.ly/bwfrw6Da **Онлайн-курс «Основи репроцесингу медичних виробів та структура центрального стерилізаційного відділення» (ВООЗ)** https://cutt.ly/iwfreure

Транспортування пацієнтів

15
Тп
Транспортування пацієнтів

Переміщення пацієнта в ліжку або з однієї поверхні на іншу, наприклад з ліжка на ноші чи на візок

Для чого застосовується?	Для переміщення пацієнтів, нездатних до самостійної зміни положення тіла та переміщення
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття, тренінг

Посилання на корисні джерела

Техніки транспортування пацієнтів
https://cutt.ly/Mwfrec8I

Відеоінструкція з переміщення лежачих хворих з ліжка
https://cutt.ly/2wfreEYN

Сучасні способи переміщення пацієнтів. Досвід медичної сестри паліативної служби
https://cutt.ly/hwh16DbP

Як безпечно перенести пацієнта з ліжка за допомогою пояса для підтримки і переміщення
https://cutt.ly/swh0qowK

Тріаж

16
Тр
Тріаж

Визначення пріоритетності надання допомоги пацієнтам на основі хвороби / травми, її тяжкості, прогнозу та доступності ресурсів

Для чого застосовується?	Прийняття рішення щодо порядку прийому, лікування та переадресації пацієнтів
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Тренінг
Посилання на корисні джерела	**Алгоритми сортування: приклади** https://cutt.ly/LwdPdkvP **Тріаж на ПМД** https://cutt.ly/hwdPsNPM **Рекомендації із сортування в разі масового ураження** https://cutt.ly/GWo9vm9

17
Фд
Формулювання діагнозу

Формулювання діагнозу

Висновок, що робиться в результаті діагностичного процесу і містить назву захворювання, яке відображає його сутність

Для чого застосовується?	Визначення потенційної проблеми зі здоров'ям, яка спричинила поточний стан пацієнта
На якому освітньому рівні формується?	Додипломна та післядипломна освіта
Як саме формується?	Практичне заняття
Посилання на корисні джерела	**Клінічне мислення** https://cutt.ly/AwdD5RO3

Базовий чек-лист гідності для медпрацівників

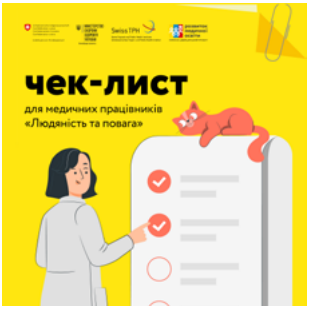

Пацієнти можуть запам'ятати на все життя необережне слово, звернення, погляд або ще якусь дрібничку. Ці, здавалося б, прості речі можуть стати вирішальними в житті пацієнта! Адже після невдалого досвіду він або вона можуть перестати звертатися за медичною допомогою та шукати порятунку в сумнівних альтернативних методах чи самолікуванні. Аби цьому запобігти — нагадуємо прості та універсальні правила, які допоможуть уникнути багатьох проблем і непорозумінь з пацієнтами та вибудувати взаємну довіру. Цей чек-лист є частиною посібника «Людяність та емпатія в охороні здоров'я».

https://cutt.ly/ZwT9fE4p

Бустер

Платформа «Бустер» створена, щоб забезпечити можливості для працівників системи охорони здоров'я до постійного самовдосконалення та поліпшення медичної допомоги, яка надається пацієнтам. Платформа є сучасним інформаційним простором для самоосвіти медичних працівників України. Цільовою аудиторією «Бустер» є насамперед лікарі первинної ланки й інтерни, які проходять інтернатуру за напрямом «сімейна медицина».

https://booster.org.ua/

Загальна практика-сімейна медицина. Посібник для освітян

Цей посібник містить навчально-методичні матеріали курсу «Загальна практика-сімейна медицина», що викладається для студентів додипломної освіти. Матеріали курсу створені в тандемі лікарів-практиків і медичних освітян, відповідають потребам спеціальності й наведені в форматі, зручному для викладання. Рекомендуємо розглядати посібник як конструктор — ви можете використати всі його частини, а можете запозичити формати, навчальні матеріали, симуляційні сценарії й запровадити їх при викладанні. У матеріалах курсу детально описані компетентності, які студенти зможуть опанувати під час навчання, навчальні цілі, тематичний план, матеріали кожного заняття, наведені описи практичних завдань, навчальних кейсів, симуляційних сценаріїв, тестових завдань тощо. Також запропоновані рекомендації щодо використання різноманітних форматів, проведення чекіну, мозкового штурму або роботи з кейсами.

https://cutt.ly/ZwT9zJFd

Групи рівних

Групи рівних — це регулярні зустрічі групи фахівців одного рівня, з однаковою посадою, які, використовуючи структуровані підходи до обговорення, аналізують професійні ситуації, складні клінічні або організаційні випадки, діляться знаннями, обмінюються досвідом, будують професійні зв'язки з колегами.
Віднедавна групи рівних вже є офіційним форматом безперервного розвитку з нарахуванням балів (Постанова КМУ №1036 від 29.09.2023). Тож слідкуйте за анонсами навчання на фейсбук-сторінці україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти».

https://cutt.ly/5wT9ciHT

Менторство в охороні здоров'я: бути професіоналом

https://cutt.ly/zwT3Srt5

Цей курс створений для практикуючих лікарів і лікарок, які вже є чи планують бути менторами під час здобуття клінічних навичок лікарів, майбутніх лікарів (з фокусом на лікарях-інтернах) під час практичної частини підготовки в інтернатурі. Курс також буде корисним для освітян й освітянок, які викладають клінічні дисципліни на старших курсах медичних ЗВО, та/або навчають лікарів і лікарок під час проведення різних освітніх форматів безперервного професійного розвитку. Курс допоможе зрозуміти основні принципи навчання дорослих, усвідомити ролі менторів і ролі та потреби менті.

Симуляційні підходи в медичній освіті: міжнародний досвід

https://cutt.ly/TwT3DpnP

Цей курс створений для медичних освітян, які викладають клінічні дисципліни в медичних і медсестринських ЗВО, залучені або бажають долучитися до викладання клінічних навичок в симуляційних центрах та лабораторіях клінічних навичок. Курс допоможе скласти уявлення про симуляційні підходи в медичній освіті для організації роботи симуляційного центру та їх застосування у викладацькій практиці.

Керівник проєктного офісу: **Др. Тетяна Черниш,** tetiana.chernysh@mededu.org.ua

Лідер проєкту: **Мартін Рааб**, керівник відділу
Швейцарський центр міжнародного здоров'я,
Швейцарський інститут тропічного і громадського здоров'я

Swiss Tropical and Public Health Institute
(Swiss TPH)
Kreuzstrasse 2, 4123 Allschwil, Switzerland
martin.raab@swisstph.ch

Контакти офісу в м. Київ: вул. Лютеранська, 6Б, кв. 43,
01001 Київ, Україна

Телефон: +380 44 384 10 09

www.mededu.org.ua

www.facebook.com/MedEduUkraine/

youtube.com/channel/UCuzomB6fdx05qaGhdXiyfGg

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Бенефіціар проєкту

Swiss TPH
Swiss Tropical and Public Health Institute
Schweizerisches Tropen- und Public Health-Institut

РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНО-ШВЕЙЦАРСЬКИЙ ПРОЄКТ

АСМУ Академія Сімейної Медицини України

Ця публікація видана в рамках реалізації україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти», який виконується в Україні Швейцарським інститутом тропічного і громадського здоров'я (Swiss TPH) за підтримки Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC). Погляди й ідеї, представлені в цьому документі, належать автору(-ам) і не обов'язково відображають погляди партнера з розвитку.

© Україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти», 2024